

Development Priorities of Citizens of Berhampur “People’s Manifesto”

Berhampur is the first municipality of Odisha (constituted in 1855), second largest city with a population of nearly half million, is the commercial, educational and cultural hub of south Odisha. The town has numerous problems and challenges which start from poor service delivery to the weak governance and institutional framework, resulting in slow development. Provision of drinking water supply and sanitation is decade old problem, no organized drainage system for discharging of filth and excess wastewater, waste disposal and management systems have serious problems, roads of the town are rough and muddy, poor quality of basic services to slums are very acute, unavailability livelihood options, rising social exclusion, poor participation of slum dwellers (including women, youth, children and the weaker section) in civic activities, inefficient bureaucracy, low level of civic engagement, lack of political will and corruption has slowed down the development process.

The city has an elected system of governance and people elect their council in every five years. Election after election has been passed, many political parties with their agenda assure people with many development agenda during election period. In reality the promises has not been fulfilled by them even elected several times. Sometimes political parties and candidates at the local level don’t have any specific agenda for the city. Keeping this in mind **Youth for Social Development (YSD)** a local NGO based in Berhampur working to improve governance and citizen participation has taken an initiative to develop a **‘People’s Manifesto’** consists of the basic road map of what a party would do in case if it is voted to power. However, in the recent past, many of the issues related to people are not finding place neither in election manifesto nor in the debates of the political parties. In this backdrop, people's manifesto is an attempt to bring back the people-centric issues in to the centre stage of the Indian democratic electoral politics. This in turn empowers the people to influence political parties to move towards good governance. The manifesto formulated by people of the Brahmapur City would help in addressing more pertinent issues related to governance. People in turn would pressurize political parties to include these issues in their own manifestos, there by generating larger political debate on governance issues. Thus, people's manifesto allows bringing back the core of Indian democracy -- PEOPLE.

YSD has undertaken 20 local public hearing in 20 slums in Berhampur during August 16, 2013 to August 26, 2013 where people were consulted and participated to prioritize their development agenda resulted in the formation of **16 Key Demands** for ‘Governance & Development’ prioritized by the local people. Finally a draft agenda has been prepared and put before a large public, civil society and intellectual consultation by organizing open forum. Similarly, parallel effort has been undertaken to consolidate the priorities of **children living in urban poverty** and developed a **‘Children’s Manifesto’ (10 key demands)** in consultation with the children and **‘child clubs’** in 22 slums, in Berhampur.

At the end a two different manifestos **‘People’s Manifesto’** and **‘Children’s Manifesto’** has been prepared and submit to all the political parties and candidates contesting civic elections. We feel the ‘People’s Manifesto’ put before them would provide proper vision and agenda about ground realities and aspirations of people towards elected representatives.

Please find the enclosed copy of ‘People’s Manifesto’ and ‘Children’s Manifesto’

For further details contact

YOUTH FOR SOCIAL DEVELOPMENT (YSD)

6 Medical Bank Colony, Bapuji Nagar, BERHAMPUR-760 004, Ganjam, Odisha, INDIA

Telephone: +91-680-3205464 / 2283398 / 6450804 Email: info@ysdindia.org Web: www.ysdindia.org

ପ୍ରେସ ବିଜ୍ଞାପି

ବ୍ରହ୍ମପୁର ସହର ହେଉଛି ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରଥମ ମୁନିସିପାଲିଟି (୧୮୫୫ ରେ ସ୍ଥାପିତ) ଓ ଏହା ଓଡ଼ିଶାର ଦ୍ଵୀତୀୟ ବୃହତ୍ତମ ସହର । ଏହି ସହର ପ୍ରାୟ ୫ ଲକ୍ଷ ଜନସଂଖ୍ୟା ବିଶିଷ୍ଟ । ଦକ୍ଷିଣ ଓଡ଼ିଶାର ବାଣିଜ୍ୟ, ଶିକ୍ଷା ଓ ସଂସ୍କୃତିର ପେଣ୍ଠ ସ୍ଥଳି । ନିର୍ମାମାନର ମୌଳିକ ସେବା, ଦୁର୍ଭିକ୍ତ ପ୍ରଶାସନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଓ ସମ୍ଭବ ଅଭାବରୁ ବ୍ରହ୍ମପୁର ସହର ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅବହେଳିତ ଅବସ୍ଥାରେ ରହିଛି ଓ ଏହାର ବିକାଶ ଅତି ପଛୁଆ ହୋଇପଡ଼ିଛି । ସହରର ପାନୀୟ ଜଳ ଯୋଗାଣ ଏବଂ ପରିମଳ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦୀର୍ଘ ଦଶନ୍ଧିର ସମସ୍ୟା, ବର୍ଷା ଦିନିଆ ଜଳ ଓ ମଇଳା ଜଳକୁ ନିଷ୍କାଷନ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥିତ ଭାବରେ ନାଳ ନର୍ଦ୍ଦମାର ଅଭାବ, ବର୍ଷାବସ୍ତୁକୁ ପରିଚାଳନାରେ ଗୁରୁତର ଅବ୍ୟବସ୍ଥା, ସହରର ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତ ରାସ୍ତା ଖାଲ ଖମା ଓ କାଦୁଅରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ, ବସ୍ତି ଗୁଡ଼ିକୁ ମୌଳିକ ସୁବିଧା ଯୋଗାଇବାରେ ଚରମ ଅବହେଳା, ଗରିବ ଲୋକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଜୀବିକା ନିର୍ବାହ ପାଇଁ ସୁଯୋଗର ଅଭାବ, ସାମାଜିକ ଭେଦଭାବ, ବିକାଶ ମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ମହିଳା, ଯୁବଗୋଷ୍ଠୀ, ଶିଶୁ ଓ ଗରିବ ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକମାନେ ଓ ବସ୍ତି ବାସିନ୍ଦା ମାନଙ୍କର କମ୍ ଭାଗିଦାରି, ସାମର୍ଥ୍ୟ ହୀନ ଅମଲାତନ୍ତ୍ର, ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ନାଗରିକ ମାନଙ୍କ କମ୍ ଭାଗିଦାରିତା, ରାଜନୈତିକ ଇଚ୍ଛା ଶକ୍ତିର ଅଭାବ, ଆଞ୍ଚଳିକ ବୈଶମ୍ୟ ଏବଂ ଦୁର୍ନୀତି ଏହି ବିକାଶ ଗତିର ମନ୍ଦୁରତା ପାଇଁ ଦାୟୀ ।

ବ୍ରହ୍ମପୁର ସହରରେ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ପଦ୍ଧତିରେ ନିର୍ବାଚନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଏବଂ ଲୋକମାନେ ପ୍ରତି ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷରେ ଥରେ ମହାନଗର ନିଗମ ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରତିନିଧି ବାଛନ୍ତି । ନିର୍ବାଚନ ପରେ ନିର୍ବାଚନ ଗତିଚାଲିଛି, ରାଜନୈତିକ ଦଳମାନେ ନିର୍ବାଚନ ସମୟରେ ସେମାନଙ୍କର ଆଭିମୁଖ୍ୟ ନେଇ ଲୋକମାନଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଆନ୍ତି ଓ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ବିକାଶ ମୂଳକ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦିଅନ୍ତି କିନ୍ତୁ ପ୍ରକୃତରେ ସେହି ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପାଳନ ହୁଏ ନାହିଁ ଯଦିଓ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅନେକ ବହୁବାର ନିର୍ବାଚିତ ହୋଇଛନ୍ତି । ବେଳେବେଳେ ଦେଖାଯାଏ ଯେ ରାଜନୈତିକ ଦଳ ଓ ପ୍ରାର୍ଥୀମାନଙ୍କର ସହର ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବରେ କିଛି ଆଭିମୁଖ୍ୟ ନଥାଏ । ଏହି କଥାକୁ ଅଖ୍ୟାତରେ ରଖି ସ୍ଥାନୀୟ ଯୁବ ସେକ୍ସାସେବା ସଂଗଠନ ଯୁଥ ଫର ସୋସିଆଲ ଡେଭଲପମେଣ୍ଟ, ବ୍ରହ୍ମପୁର, ଯିଏ ଆଞ୍ଚଳିକ ସରକାର ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଉନ୍ନତି ଆଣିବା ଓ ଲୋକମାନଙ୍କର ସହ ଭାଗିତା ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ଅହରହ କାର୍ଯ୍ୟକରି ଆସୁଅଛି । ଏହାର ଉଦ୍ୟମରେ ମହାନଗର ନିଗମର ନିର୍ବାଚନକୁ ଅଖ୍ୟାତରେ ରଖି ଏକ “ଜନ ଇସ୍ତହାର” ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଅଛି । ଏହି ଜନ ଇସ୍ତହାର ଯେଉଁ ଦଳ କ୍ଷମତାକୁ ଆସିବେ ସେମାନେ ବିଶେଷ କରି କେଉଁ କେଉଁ ବିକାଶ ମୂଳକ ବିଷୟ ଗୁଡ଼ିକୁ ଧ୍ୟାନ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ ସେଥିପାଇଁ ଏକ ଖସତା ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଛି । ଏହା ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ଯେ ଗତ ଦିନ ମାନଙ୍କରେ ବ୍ରହ୍ମପୁର ସହରରେ ଲୋକମାନଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ସମସ୍ୟାକୁ ସୁଧାର କରିବା ପାଇଁ ନା କୌଣସି ରାଜନୈତିକ ଦଳ ତରଫରୁ ଇସ୍ତହାର ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଛି ନା ସେମିତି କିଛି ଆଖି ଦୂଶିଆ ଅଲୋଚନା କରାଯାଇଛି । ଏହି ସମସ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକୁ ଗୁରୁତ୍ଵ ଦେଇ ନିର୍ବାଚନ ସମୟରେ ଲୋକ କୈନ୍ଦ୍ରିକ ସମସ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକୁ ଏକତ୍ରିତ କରାଇ ଏକ ଜନ ଇସ୍ତହାର ମାଧ୍ୟମରେ ରାଜନୈତିକ ଦଳ ମାନଙ୍କୁ ଅବଗତ କରାଇବା ପାଇଁ ପ୍ରଚେଷ୍ଟା କରାଯାଇଛି । ଏହା ଦ୍ଵାରା ଲୋକମାନେ ନିଜ ଅଞ୍ଚଳର ପ୍ରାର୍ଥୀମାନଙ୍କୁ ଓ ରାଜନୈତିକ ଦଳ ମାନଙ୍କୁ ସୁଶାସନ ଓ ବିକାଶ ନିଶ୍ଚିତ କରାଇବା ପାଇଁ ପ୍ରଭାବିତ କରିପାରିବେ ।

ଯୁଥ ଫର ସୋସିଆଲ ଡେଭଲପମେଣ୍ଟ ତରଫରୁ ୨୦ଟି ବସ୍ତି ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକମାନଙ୍କୁ ନେଇ ୨୦ ଟି ଜନ ଶୁଣାଣି ଗତ ତା ୧୬/୦୮/୨୦୧୩ ଠାରୁ ତା ୨୬/୦୮/୨୦୧୩ ରିଖ ମଧ୍ୟରେ ଆୟୋଜନ କରାଯାଇଛି । ଏହି ଜନ ଶୁଣାଣିରେ ଲୋକମାନେ ନିଜ ଅଞ୍ଚଳର ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରାଥମିକତା ଭିତ୍ତିରେ ସୁଶାସନ ଓ ବିକାଶ ପାଇଁ କିଛି ଦାବି ଉପସ୍ଥାପନା କରିଥିଲେ ଶେଷରେ ଏକ “ଜନ ଇସ୍ତହାର” ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇ ଜନ ସାଧାରଣ, ନାଗରିକ / ସଭ୍ୟ ସମାଜ ଓ ବିଶେଷଜ୍ଞ ମାନଙ୍କ ଅବଗତି ଓ ଏହାର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକତା ଉପରେ ଆଲୋଚନା ପାଇଁ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଗଲା । ଠିକ ସେହି ପରି ବସ୍ତି ଅଞ୍ଚଳର ଶିଶୁମାନେ ସେମାନଙ୍କର ସମସ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରାଥମିକତା ଭିତ୍ତିରେ ୧୦ ଟି ମୁଖ୍ୟ ସମସ୍ୟାକୁ ଆଧାର କରି ଏକ “ଶିଶୁ ଇସ୍ତହାର” ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଛନ୍ତି । ଶେଷରେ ଏହି ଦୁଇଟି ଇସ୍ତହାର “ଜନ ଇସ୍ତହାର” ଓ “ଶିଶୁ ଇସ୍ତହାର” ଆଗାମୀ ଦିନରେ ବିଭିନ୍ନ ରାଜନୈତିକ ଦଳ ମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ । ଏହା ଫଳରେ ବାସ୍ତବ ସମସ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ନିର୍ବାଚିତ ପ୍ରତିନିଧିମାନେ ଜାଣିବେ ଓ ଉପଯୁକ୍ତ ପଦକ୍ଷେପ ମାନ ଗ୍ରହଣ କରିବେ ।

ଏହି ଇସ୍ତହାର ପ୍ରସ୍ତୁତି କରିବାରେ ବ୍ରହ୍ମପୁର ସହରର ବିଭିନ୍ନ ଲୋକ ସଂଗଠନ ଯଥା ଦୁର୍ନୀତି ବିରୋଧୀ ମଞ୍ଚ, ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲା ବିକାଶ ମଞ୍ଚ, ମାନବ ଅଧିକାର ସୁରକ୍ଷା ମଞ୍ଚ, ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲା ବିକାଶ ପରିଷଦ, ଦକ୍ଷିଣ ଓଡ଼ିଶା ବିକାଶ ପରିଷଦ, ସଂସାର ଓ ପ୍ରୋଗ୍ରେସ ଏବଂ ସାଧାରଣ ନାଗରିକ, ସାମାଜିକ ଓ ସେକ୍ସାସେବା ସଂଗଠନ ସହଯୋଗ କରିଥିଲେ ।

ଯୁଥ ଫର ସୋସିଆଲ ଡେଭଲପମେଣ୍ଟ

୬ ମେଡିକାଲ ବ୍ୟାଙ୍କ କଲୋନି, ବାପୁଜି ନଗର, ବ୍ରହ୍ମପୁର-୪, ଫୋନ୍: ୦୬୮ ୦-୨୨୮୩୩୯୮ / ୩୨୦୫୪୬୪, ୱେବସାଇଟ୍ :

www.ysdindia.org